

Upprop: Skärp de svenska klimatmålen i linje med vårt globala ansvar

Skriv under uppropet på: <https://peopleforfuture.se/upp-prop-skarp-de-svenska-klimatmalen-i-linje-med-vart-globala-ansvar/>

Som en direkt respons på den eskalerande klimatkrisen och uppmärksamheten kring Sveriges otillräckliga klimatambitioner kräver vi – representanter för en betydande del av det svenska civilsamhället – en radikal kursändring och skärpning av våra åtaganden. Sveriges folkvalda måste vända fokus från dagens klimatlags avlägsna och luddiga mål till konkret handling här och nu. Nya, bindande mål för de närmaste åren måste omedelbart tas fram – och präglas av rättvisepprinciper och en fördjupad, demokratisk process där unga, civilsamhället, urfolk och forskning spelar en central roll tillsammans med folkvalda.

Sedan klimatlagen, som ska utgöra kompass för alla politikområden, antogs 2018 befinner vi oss i ett nytt akut läge. Vi ser nu dagligen vad redan en 1.1° C uppvärmning innebär: förödelse med allt värre och återkommande översvämningar, bränder, torka och hetta världen över. Vi står vid randen av tröskeleffekter som kan sätta igång en upphettning som hotar våra samhällen i grunden.

Sverige är inte ens i närheten av de mål och åtaganden som krävs:

- Vi konstaterar att Sveriges klimatlag har kommit till stånd på ett sätt som bortser från helt centrala aspekter av Parisavtalet – och är med sitt mål om s.k. "nettonoll"-utsläpp 2045 otillräcklig för att bemöta klimatkrisen. Vi måste utgå från Parisavtalets 1.5-gradersmål med dess mycket begränsade koldioxidbudget liksom den globala rättvisenaspekten ("equity") vad gäller våra egna utsläppsminskningar och vårt ansvar att stödja fattigare länder i deras omställning.
- Vi förstår också att endast en mindre del av Sveriges utsläpp omfattas av klimatmålet. Svenska utsläpp genom import och konsumtion, förbränning av biomassa, flyg, finansiella sektorn och markrelaterade utsläpp måste räknas in som del av Sveriges ansvar.
- Vi inser att avlägsna "nettonoll"-mål inte säger något om vår egentliga maximalt möjliga utsläppsmängd (vår koldioxidbudget). Avlägsna "nettonollmål" underminerar nödvändiga omedelbara, utsläppsminskningar till så nära verkliga nollutsläpp som möjligt och förutsätter att icke-etablerade och riskabla teknologier och utsläppshandel ska lyckas kompensera för fortsatta utsläpp långt in i framtiden.

Vi befinner oss i en kris som kräver krisåtgärder och systemförändringar på en helt annan nivå än vad som hittills föreslagits.

Vi kräver därför att Sveriges riksdag och regering omedelbart skärper Sveriges klimatmål, klimatlag och klimatramverk så att de svarar mot krisens allvar och vårt globala ansvar – så att det mesta av omställningen till “nollutsläpps”-samhället sker under innevarande årtionde.

Innehållet i ett sådant nytt klimatramverk måste formuleras genom en fördjupad, demokratisk process där unga, civilsamhället, urfolk och oberoende forskning har en central roll tillsammans med folkvalda. Processen måste säkerställa långsiktighet och en social och ekologisk grundsäkerhet för alla som bas – både för vårt land och globalt. Det behövs en omedelbar krisberedning där våra politiker tvingas svara på hur Sveriges internationella ansvarstagande ska kunna genomföras till 2030.

De skärpta klimatmålen måste ha både tydliga klimatvetenskapliga och etiska utgångspunkter.

Dels krävs det ett **klimatvetenskapligt och åtgärdsinriktat** spår.

- De skärpta åtagandena måste utgå från den IPCC-koldioxidbudget som ger oss störst chans att hålla världen under 1,5°C upphettning. Enligt nuvarande budgetberäkning återstår för närvarande ca 300 Gt CO₂ vilket motsvarar 5,5 år med dagens globala utsläpp. Vi måste sålunda till så nära nollutsläpp som möjligt under detta årtionde, inte om 25 år.

- Vi måste ta hänsyn till alla Sveriges utsläpp - dvs. även till exempel de utsläpp som ligger gömda i vår importerade konsumtion och den biomassa vi bränner.

- Det betyder också att vi måste ta ett helhetsgrepp med systemförändringar som leder till verkliga nollutsläpp – inom allt från finanssektorn och ekonomin till fossilfria transporter, regenerativt jordbruk och naturnära, hållbart skogsbruk – och en mycket mer ambitiös omställning till verkligt förnybar energi. Denna omställning måste genomsyras av ett rättviseperspektiv med respekt för urfolksrätten.

- Sverige behöver komma bort från fossilsamhället under detta årtionde och också ta internationellt ledarskap i att driva fram en internationell överenskommelse om omedelbart stopp för all expansion av fossila bränslen och åtagande för snabb och rättvis utfasning av all produktion av fossila bränslen.

- Dessutom behövs betydligt större resurser och planering för att säkerställa resiliens, anpassning och krisberedskap.

Dels krävs ett **etiskt/legalt** spår.

- De skärpta åtagandena måste utgå från nationella och globala samt intergenerationella rättvisepprinciper, försiktighetsprincipen, FN:s globala hållbarhetsmål och konventionen för biologisk mångfald samt internationell rätt gällande urfolks rättigheter som obehvlig grund för slutsatser och rekommendationer. De måste också vara förankrade i barnkonventionen då det är våra barn och ungas hela framtid som står på spel.

- De nya åtagandena måste säkerställa att den omfattande omställningen sker rättvist och med omsorg till de mest utsatta och så att alla människor får tillräckliga resurser för att leva ett liv i värdighet.
- De måste också utgå utifrån den globala rättvisepincipen och erkänna vårt ansvar att ge finansiellt och annat stöd på en avsevärt högre nivå än idag, i linje med den "fair shares"-modell som bland annat Stockholm Environment Institute varit med att utveckla. Detta krävs för att möjliggöra nödvändiga utsläppsminskningar, anpassning och kompensation för irreparabla förluster i fattigare länder.

Skärpningen av Sveriges klimatåtaganden behöver ske genom genuint deltagande, inflytande och medbestämmande från både unga och gamla inom civilsamhället och med både kunskapsbärare av traditionell urfolkskunskap och akademisk forskning.

Demokrati handlar om att gemensamt formulera den samhällsomställning som krävs för att leva upp till våra åtaganden – och framför allt för att på ett etiskt sätt och tillsammans hantera den överlevnadsfråga som klimatkrisen utgör.

Klimatkrisen är akut. Vi måste omedelbart ta vårt ansvar och skärpa våra klimatmål genom en fördjupad demokratisk process. Det handlar om att ställa om samhället under detta decennium, inte om tjugofem år.

Uppropet ska ses som en del i civilsamhällets stöd för de unga i Fridays For Future inför kommande globala klimatstrejker och aktionsdagar som arrangeras världen över – nästa gång den 22 oktober 2022.

Skriv under uppropet på: <https://peopleforfuture.se/upp-prop-skarp-de-svenska-klimatmalen-i-linje-med-vart-globala-ansvar/>